

Rammer for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer etter plan- og bygningsloven

Oppstartsfasen

- Fylkesmannen skal bidra til at berørte statlige fagmyndigheter gir innspill til kommunale planer ved oppstart av planarbeid. Det skal gå klart fram av innspillene om nasjonale eller vesentlige regionale interesser kan bli berørt.
- Fylkesmannen skal bidra til at statlige myndigheter er aktive medspillere i arbeidet med utforming av planforslag.
- Fylkesmannen skal bidra til at regionalt planforum brukes aktivt av berørte statlige myndigheter og kommunene i fylket. Planforslag som kan komme i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser bør diskuteres i planforum før offentlig ettersyn.
- Fylkesmannen har i denne fasen ingen utvidet samordningsrolle utover det som framgår av plan- og bygningsloven. Det innebærer at fylkesmannen skal bidra til best mulig dialog og samordning mellom statlige myndigheter, samarbeide med fylkeskommunen om å få fram nasjonale og vesentlige regionale interesser osv. Fylkesmannen gis i denne fasen ingen myndighet til å overprøve statlige myndigheter ut over eget ansvarsområde.
- Plikten etter plan- og bygningsloven § 3-2 til å delta i planleggingen og gi kommunene informasjon som har betydning for planleggingen, tilligger hver enkelt statlig fagmyndighet. Samordningen endrer ikke rollefordelingen mellom fylkesmann og fylkeskommunen slik den er beskrevet i plan- og bygningsloven § 3-2.

Høringsfasen

- Ordningen innebærer ingen endring av høringsfristene som kommunen setter. Det forutsettes at de statlige fagmyndighetene og fylkesmannen i rollen som samordner, gjør det som skal til for å holde fristen. I enkelte tilfeller kan det være behov for å utvide høringsfristen. Fylkesmannen må avklare dette med kommunene og fagmyndighetene i hvert enkelt tilfelle.
- De statlige fagmyndighetene sender høringsuttalelser med innsigelse til fylkesmannen. Høringsuttalelser uten innsigelse sendes til kommunen med kopi til fylkesmannen som grunnlag for samordnet statlig vurdering.
- Fylkesmannen samordner innsigelsene i samråd med høringsinstansene, og får dermed en utvidet rolle. Fylkesmannen skal vurdere innsigelsene og gi en samlet uttalelse til kommunen der det tas stilling til hvilke innsigelser som skal fremmes. Fylkesmannen kan avskjære en innsigelse slik at denne ikke blir fremmet for kommunen. Det forutsettes at slik avskjæring skjer i dialog med vedkommende myndighet.
- Fylkesmannen kan avskjære innsigelser som:
 - ikke er begrunnet i nasjonale eller vesentlige regionale interesser eller av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde, jf. pbl § 5-4 første ledd
 - er fremmet etter høringsfristen, jf. pbl § 5-4 siste ledd
 - har vært eller kunne vært fremmet tidligere, jf. pbl § 5-5 første ledd
 - er fremmet uten at statsetaten har deltatt i planprosessen, jf. pbl § 5-5 siste ledd

- er motstridende og hindrer kommunen i å fatte planvedtak
- Det overlates til fylkesmannen å finne praktiske løsninger for samordnet uttalelse. De enkelte statlige myndigheters høringsuttalelser inkludert innsigelser som er avskåret, skal følge fylkesmannens samlede uttalelse.
- Om mulig bør fylkesmannen invitere kommunen og innsigelsesmyndigheten(e) til dialogmøte før innsigelsene sendes til kommunen. Fylkeskommunen bør delta i møtene dersom innsigelsene berører deres ansvarsområder eller regionale planer.
- Dersom fylkesmannen avskjærer en innsigelse, vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet ha adgang til å innkalle planen etter plan- og bygningsloven § 11-16 tredje ledd og § 12-13 tredje ledd. Dersom en innsigelsesmyndighet mener at en innsigelse er så viktig at planen bør innkalles etter disse reglene, må dette avklares med det aktuelle fagdepartement som eventuelt tar saken opp med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Etter høring

- Etter at fylkesmannen har kommet med sin samordnede høringsuttalelse, forutsettes det at kommunen og innsigelsesmyndigheten arbeider aktivt for å finne løsninger. Fylkesmannen bidrar til å finne løsninger ved behov. Fylkeskommunen bør delta på møter dersom saken berører deres ansvarsområde eller regionale planer. Regionalt planforum kan være en aktuell arena for å avklare innsigelser som berører flere parter.
- Fylkesmannens rolle som mekler ved innsigelser er uendret. Det betyr at fylkesmannen er mekler mellom kommunen og den fagmyndigheten som har fremmet innsigelsen. Det er et mål at samordningen av statlige innsigelser fører til at flere saker løses før mekling, og at færre saker må sendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for avgjørelse.
- Oversendelse til departementet der det gjenstår innsigelser etter kommunestyrets planvedtak, følger de ordinære rutinene.